

Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 278.

Ellevte Session.

77de Møde.

Torsdagen den 29de Marts Kl. 1.

(Fortfat.)

Nimestad (fortfat): Jeg maa atter sætte Sagen, som jeg fra først af har gjort, saaledes nemlig: at dersom der er et Arbejde, som, det være sig af Staten eller Kommunen, ansees for hensigtsmæssigt, men med Hensyn til hvilket man, som det hyppigt er Tilfældet, maaskee siger, det hæfter ikke, vi have ikke Pengene paa rede Haand, eller vi maae nøiere eftersee Planen, at man da, naar der er en Trang til Arbejde tilstede som den nærværende, bør paasynde saadanne Arbejder. Jeg har med største Glæde seet Arbejdet ved det nye Hospital igjen blive paabegyndt; det var en glædelig Dag, da de 200 Svende paany begyndte at arbejde der, og jeg vilde ønske, at flere saadanne Dage maatte komme. — Den høitærede Minister har sagt, hvad der ogsaa er rigtigt, at Grunden til Tilbagegangen laae i den forbigangne Tid; men det gjør en hvilken som helst Tingenes Tilstand her i Berden, saaledes ogsaa denne; her er det den store vidtgaaende Speculation, som maa være Skylden. Jeg tænkte paa, hvad Følgen vilde blive, da vi for nu over 2 Aar siden sadde her i Salen og voterede store Summer til Hjælp for de Handlende; jeg tænkte paa Hørats's Ord: „Hvad Kongerne forsynde, det strafes paa Althierne“ og at hvad vi da foretog vilde falde tungt paa den arbejdende Klasse.

Man kunde jo allerede dengang forudsæe, at Arbejdet vilde høre op, paa Grund af den altfor vidt drevne Speculation i Bygningsvæsenet, som her havde samlet en Masse Arbejdere, thi Enhver søger jo hen, hvor Arbejdet er. Men naar Arbejdet da standser, saa staaer Arbejderen, saaledes som nu er Tilfældet, og kan ikke hjælpe sig selv, og da finder jeg, at det er rimeligt, at Staten maa see, om det er muligt at komme ham til Hjælp. Jeg kan ingenlunde være enig med den høitærede Minister i, at der er noget Kunstigt i Hovedstædernes Udvikling i Europa; jeg troer, at den Udvikling, som Hovedstæderne nu have, og som har taget et saa stort Opsving i den senere Tid, er begrundet i fornøftige Forhold, begrundet i en nødvendig Udvikling, som tvinger Staterne til at concentrere sig, for at staae lige over for eller ved Siden af hinanden — og concentrere sig i alle Henseender. Jeg troer, at den Stat, der vil gaae den modsatte Vej, søge at undgaae Hovedstæderne og stifte en Foederation imellem de forskjellige Dele, for paa denne Maade at naae Maalet, kan muligviis gjøre det, naar det er en lille Stat, der kan være beskyytet ved Rivalisation imellem de store Magter, men er det en større Stat, gaaer den mindgaaelig til Grunde — og den lille Stat vil, naar den ikke har sammenhængende Kræfter i sig selv, og især naar den ligger paa Stridsveien, blive taget med og forvintet.

Indenrigsministeren: Der kan vistnok være en Nuance mellem den tærede Rigsdagsmands Opfattelse af Forholdene og min,